

Nr 72.

Ankom till riksdagens kansli den 21 juni 1943 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av fullmäktiges i riksgäldskontoret framställning angående bemyndigande för fullmäktige att besluta om pensionering av arbetare i vissa fall.

I skrivelse till bankoutskottet den 10 juni 1943 hava fullmäktige i riksgäldskontoret gjort framställning om bemyndigande att i förekommande fall beträffande arbetare vid riksgäldskontoret, riksdagens hus, riksdagsbiblioteket samt justitie- och militieombudsmansexpeditionerna besluta *antingen* om tillämpning å arbetaren av riksbankens tjänste- och familjepensionsreglementen för arbetare med vissa i skrivelsen angivna avvikelser *eller* om pensionering av arbetaren enligt de grunder, som angivas i kungörelsen den 30 juni 1942 (nr 696) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst. I skrivelsen hava fullmäktige anfört följande:

Med bifall till hemställan av bankoutskottet i utlåtande nr 18 bemyndigade 1939 års lagtima riksdag fullmäktige i riksgäldskontoret att i förekommande fall besluta angående pensionering av arbetare vid riksgäldskontoret, riksdagens hus, riksdagsbiblioteket samt justitie- och militieombudsmansexpeditionerna enligt de grunder, som angåves i kungörelsen den 7 december 1934 (nr 585) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst (de s. k. summariska pensionsbestämmelserna).

Enligt vad fullmäktige inhämtat hava fullmäktige i riksbanken till bankoutskottet inkommit med förslag till nya tjänste- och familjepensionsreglementen för arbetare vid riksbankens sedeltryckeri och pappersbruk (riksbankens tjänste- och familjepensionsreglementen för arbetare), vilka förslag innefattas i ett av 1941 års pensionskommitté för riksdagens verk den 5 maj 1943 avgivet betänkande i ämnet.¹ I sin specialmotivering till 1 § av riksbankens tjänstepensionsreglemente för arbetare har kommittén framhållit, att vid utformandet av förslag till nytt sådant reglemente uppställt sig spörsmålet, huruvida detta reglementes tillämplighet borde vara begränsad till sedeltryckeriet och pappersbruket eller om det icke borde göras tillämpligt jämväl å arbetare vid andra riksdagens verk. Sedan kommittén erinrat om 1939 års riksdags omförmälda beslut angående tillämpning av de summariska pensionsbestämmelserna på arbetare vid riksdagens verk anför kommittén, att fall torde kunna uppkomma, då det kunde vara önskvärt att för annan arbetare än vid sedeltryckeriet eller pappersbruket tillämpa en reguljär, på avgiftsplikt grundad pensionering. Dessa fall hade dock synts vara så undantagsmässiga, att hänsyn till dem knappast borde tagas inom själva reglementets ram. Kommittén förordar i stället, att riks-

¹ Betänkandet intaget såsom bilaga till bankoutskottets utlåtande nr 62 1943.

banksfullmäktige samt, i anslutning till vad förut skett beträffande 1934 års summariska pensionsbestämmelser, jämväl fullmäktige i riksgäldskontoret erhålla bemyndigande att alternativt tillämpa pensionsreglementet eller de summariska pensionsbestämmelserna. För reglementets tillämpning, framhåller kommittén vidare, borde självfallet förutsättas, att för anställningen gäller en arbetstid av normal omfattning och att de övriga allmänna villkoren för reglementets tillämplighet äro uppfyllda. I nu avsedda fall borde vidare tillämpas den pensionsgruppering, de pensionsavdrag och de pensionsunderlag, som angivas i 1942 års tjänstepensionsreglemente för arbetare. Härmed avses arbetare i statens tjänst i allmänhet, vilka ha lägre pensioner och pensionsavdrag än riksbankens arbetare. Då beträffande de summariska pensionsgrunderna numera härutinnan gäller en den 30 juni 1942 utfärdad kungörelse (nr 696) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarepersonal i statens tjänst, borde det ifrågasatta bemyndigandet enligt kommittén avse de i denna kungörelse innefattade bestämmelserna.

Fullmäktige, som erfarit att fullmäktige i riksbanken hos bankoutskottet gjort framställning om erhållande av sådant bemyndigande, som avsetts i kommitténs här ovan återgivna uttalande, dela kommitténs uppfattning angående lämpligheten av att motsvarande bemyndigande lämnas jämväl fullmäktige i riksgäldskontoret. F. n. finns vid här ifrågavarande verk icke anställd någon annan arbetarpersonal än städerskor, men då det icke är alldeles uteslutet att ändrade förhållanden härutinnan kunna inträda, torde bemyndigandet liksom hittills böra omfatta vid verken anställd arbetarpersonal i allmänhet.

Utskottet. Utskottet får erinra, att utskottet i utlåtande nr 62 till innevarande års riksdag på framställning av fullmäktige i riksbanken hemställt, bland annat, att riksdagen må bemyndiga fullmäktige att i förekommande fall beträffande arbetare vid riksbanken, som icke jämlikt 1 § riksbankens tjänstepensionsreglemente för arbetare är underkastad nämnda reglemente, besluta *antingen* om tillämpning å arbetaren av riksbankens tjänste- och familjepensionsreglementen för arbetare med de avvikelser, som angivas i 1941 års pensionskommittés för riksdagens verk betänkande av den 5 maj 1943¹, *eller* om pensionering av arbetaren enligt de grunder, som angivas i kungörelsen den 30 juni 1942 (nr 696) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst.

Såsom fullmäktige i riksgäldskontoret anför, synes det önskvärt, att i händelse av bifall härtill motsvarande bemyndigande lämnas fullmäktige i riksgäldskontoret. Detta bemyndigande skulle enligt fullmäktiges förslag avse arbetare vid riksgäldskontoret, riksdagens hus, riksdagsbiblioteket samt justitie- och militieombudsmansexpeditionerna. Visserligen finns för närvarande vid ifrågavarande verk icke anställd någon annan arbetarpersonal än städerskor, men då det, såsom fullmäktige framhållit, icke är alldeles uteslutet att ändrade förhållanden härutinnan kunna inträda, torde det ifrågasatta bemyndigandet lämpligen böra omfatta vid verken anställd arbetarpersonal i allmänhet.

¹ Betänkandet är intaget såsom bilaga till bankoutskottets utlåtande nr 62 1943.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen, i anledning av fullmäktiges i riksgäldskontoret framställning, må bemyndiga fullmäktige att i förekommande fall beträffande arbetare vid riksgäldskontoret, riksdagens hus, riksdagsbiblioteket samt justitie- och militieombudsmansexpeditionerna besluta *antingen* om tillämpning å arbetaren av riksbankens tjänste- och familjepensionsreglementen för arbetare med de avvikelser, som angivas i 1941 års pensionskommittés för riksdagens verk betänkande av den 5 maj 1943, *eller* om pensionering av arbetaren enligt de grunder, som angivas i kungörelsen den 30 juni 1942 (nr 696) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst.

Stockholm den 18 juni 1943.

På bankoutskottets vägnar:

GUST. SVEDMAN.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Berling, Nordenson, Friggeråker, Sylwan, Leander, Fahlander* och *Åqvist*;

från andra kammaren: herrar *Svedman, Paulsen, K. A. Westman, Andersson* i Munkaljungby, *Sundberg, Ericsson* i Kinna, *Nilsson* i Landskrona och *Malmborg*.
